

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

Sendes per epost:

postmottak@lmd.dep.no

Henrik.Einevoll@lmd.dep.no

Siv-Tanja.Durteste@lmd.dep.no

Vår dato: 1. juli 2011
Vår ref.: 2011-31.0 /DKØ
Deres dato: 04.03.2011
Deres ref.: 201100306- /STD
Kopi:

Høringsuttalelse: Forslag til endringer i konservesordningen

NHO Mat og Drikke viser til utsendt høringsnotat der man foreslår en rekke tekniske og materielle endringer i konservesordningen.

NHO mat og Drikke har ikke kommentarer til de tekniske ikke-materielle endringer som foreslås.

Vi vil i dette notatet konsentrere oss primært om forslaget til endringer vedrørende epler.

Dernest vil vi benytte anledningen til å ta opp et tema som muligens ikke hører hjemme i konservesordningen, men som er nært beslektet og bør løses i FAT: situasjonen for potet til industriell fremstilling av chips og pommes frites.

Konklusjon

NHO Mat og Drikke mener at en tollsats som foreslått for epleråstoff ikke er nødvendig for å oppnå de mål man har med landbrukspolitikken på området, og utelukkende vil påføre industrien, og dermed forbrukerne, store økte kostnader.

NHO mat og Drikke mener derfor at, om det ikke er mulig å sikre import av nødvendig råstoff til 0-toll, bør tollsatsen settes til lavest mulige nivå.

Nulltoll må knyttes til avtak av norsk råvare, minstekvantumet som skal avtas bør fastsettes på basis av fjorårets volum, eventuelt på basis av prognose per. 1.12., prosentvis fordelt for hver aktør – ordningen må uansett garantere at all norsk konsentrat blir benyttet.

NHO Mat og Drikke ber om at det etableres en ordning som medfører at industrien får tollnedsettelse på potet til industriformål slik at man både sikrer avtak av norsk produksjon og reduserer industriens kostnader til import av nødvendig suppleringsråvare.

Epleråstoff

Konservesordningen for epler skulle sikre bruk av norske råvarer. Samtidig skulle industrien sikres nødvendig supplement av importert vare til lavest mulig tollbelastning. Ordningen har så vidt vi forstår fungert greit. Den har også sikret små aktører som utelukkende baserer seg på norske epler et nødvendig tilskudd slik at deres råvarekostnad ved dette er blitt redusert.

Ved å foreslå en tollbelastning på 30-40 millioner kroner fraviker man disse formål. Tollbelastningen som foreslås oppleves ikke å være moderat. Dette er veldig langt fra **lavest mulige tollbelastning**.

Dernest svekkes industriens konkurransekraft mot import. Økningen i råvarekostnader for Juice basert på konsentrat vil ikke ha noen virkning på den ferskpressede juicens konkurranse situasjon, men den høyere prisen på den billigere Juicen vil kunne medføre **redusert salg av eplejuice** i favør av appelsinjuice.

Den svekkede konkurransekraft vil bli øket ved auksjon av EU-kvoten. Når alle skal få tilgang til denne, vil den åpenbart bli benyttet til import av ferdigvare i konkurranse med norsk produksjon.

NHO mat og Drikke mener det er flere mulige løsninger som kunne vært prøvet:

- Man kunne ha opprettholdt dagens ordning, som vi forstår fungerer helt utmerket.
- Man kunne ha foretatt målrettede justeringer i ordningen om man mener at den har potensielt uheldige konkurransemessige eller andre virkninger.
- Man kan endelig gjennomføre foreslått ordning, men tollene på eplekonsentrat bør da settes til 0 eller med en helt minimal tollsats. Man må selvsagt fortsatt knytte denne tollsatsen til avtak av et definert kvantum norsk epleråstoff som foredles i Norge.

Av samme grunn bør tollsatsen på ferskpresset eplejuice være lav/moderat og være konsistent i forhold til råvaresatsen. Også her må det forutsettes avtak av norsk epleråstoff.

- EU-kvoten bør forbeholdes de bedrifter som avtar norsk epleråstoff og fordeles på samme måte som øvrig kvote.

Når det gjelder avtak av norsk epleråstoff, foreslår departementet at bedriftene skal avta et minstekvantum, og dette kvantumet tenker man at skal kunne todeles mellom små og store bedrifter i samsvar med deres samlede forbruk av epleråstoff.

En slik todeling vil virke konkurransevridende ved at den medfører en uheldig kostnadsulempe for mellomstore bedrifter som havner i gruppen "store bedrifter".

NHO mat og Drikke ber derfor om at man lager flere grupper, eller aller helst fastsette minstekvantumet på basis av fjorårets volum, alternativt baserer dette på basis av prognose per. 1.12., prosentvis fordelt for hver aktør.

Uansett løsning, må denne sikre at all norsk konsentrat blir avtatt.

Eplepulp

NHO Mat og Drikke mener at toll på eplepulp, som ikke produseres i Norge, kun vil medføre en kostnadsøkning uten at man har noe beskyttelsesbehov. Her bør det generelt være 0-toll til alle syltetøyprodusenter.

Bær

Det vises til uttalelsen fra Konserverfabrikkenes Landsforening, supplert av uttalelser fra Orkla og Lerum.

Vi vil her få legge til at vi finner argumentasjonen for å fjerne SLFs mulighet for å øke importkvotene ved *"betydelig økning i forbruket"* lite praktisk og resultatet vil være en betydelig kostnadsøkning.

I en slik situasjon med en ikke forutsett økning i etterspørselen, vil det aldri være tilgjengelig tilstrekkelig med norsk produksjon. Det er vesentlig at SLF får beholde denne hjemmel. Å fjerne den er i strid med formålsparagrafen: *"..industrien sikres nødvendig supplement av importert råvare til lavest mulig tollbelastning"*

Potet

Potet er i dag ikke inne i konserverordningen.

Departementet er kjent med at norske produsenter av for eksempel potetchips og pommes frites benytter en helt annen potet enn den som benyttes til konsum. Den type potet som benyttes er det fra år til annet varierende manko på. Ved markedsunderskudd kan man ikke benytte poteter beregnet for konsum.

I tillegg følger ikke lenger markedet samme syklus i forhold til når det er tomt for potet i det norske markedet, og industrien kan ikke overkontrahere industripotet for å sikre seg mot en mulig markedssvikt.

Konsumpotet og industripotet er to separate markeder:

- Kvalitetsmessig kan ikke konsumpotet benyttes til industripotet, eksempelvis ved produksjon av chips og pommes frites.
- Det å ikke gi tollnedsettelse ved markedsunderskudd i dette markedet gir følgelig ikke noe ekstra avtak av norsk potet. På grunn av forskjell i sort/kvalitet og lagringsforhold kan ikke matpotet benyttes. Underskuddsvolumet må derfor importeres selv om det er full toll.
- Tollsatsen i slike tilfeller er kun en ekstra kostnadsbelastning på disse produktene. Potetchips har foreløpig ikke så veldig stor konkurranse fra import av chips, men konkurrerer med pelletsbasert snacks og nøtter. Disse er begge basert på importerte råvarer. Økt kostnad på potet svekker konkurransekraften til fordel for slike produkter. Dette kan gå ut over avtak av norsk potet.

Markedene har forandret seg og følger ikke samme syklus i forhold til når det er tomt for potet i det norske markedet ved underproduksjon.

- Importvernet reguleres utelukkende basert på data fra konsumpotetmarkedet, både med hensyn til øvre prisgrense og markedsunderskudd.
- Grønnsaksgrosistene kan "styre" markedet ved å supplere med import av spesialpotet til full toll (Amadine, Kypros) gjennom hele sesongen. På denne måten forlenges den norske konsumpotetbeholdningen og er tømt senere enn beholdning av industripotet i underskuddslesonger.

Industrien inngår kontrakter som dekker prognosert volum

- Industrien kan ikke overkontrahere for å ta høyde for avlingssvikt. I de fleste sesonger dekker leveransene kontraktsvolumet. Overkontrahert volum vil da måtte omdisponeres til avrens. Dette ville få store økonomiske konsekvenser for industrien
- Aktørene tømmer totalmarkedet for potet ved å kjøpe potet av hverandre hvis det er noen som har tilgjengelige volum.

Hva ønsker industrien

- Industrien ber kun om en løsning som ikke gir "straff" i form av en ekstra kostnadsulempe i sesonger der produsentene (bøndene) ikke klarer å levere det volum (eller kvalitet) som er kontrahert før sesongen.
- Industrien ber om at det utstedes tollnedsettelse ved underskudd i det norske markedet:
 1. Volumet det utstedes tollnedsettelse for er differansen mellom kontrahert volum og tilgjengelig volum i markedet
 2. Tollen for import fastsettes slik at $\text{importpris} + \text{toll} = \text{norsk pris}$.
 3. Ekstra volum industrien måtte få behov for over det som på forhånd er kontrahert (for eksempel ved økt salg) må importeres til ordinær toll.
- Disse tre punktene gir en sikkerhet for at industrien ikke spekulerer i å kontrahere lavere volum enn det som man regner med å ha behov for.
- Flere av chipsprodusentene bruker eller har brukt "claims" på posene for store deler av sortimentet, for å markedsføre at det benyttes poteter fra norsk landbruk. På grunn av dette er det viktig at tollnedsettelse kan gis så tidlig som mulig etter at man har fått oversikt over manglende volumer i markedet. Da har produsentene mulighet til å fordele importpotetene på de variantene det ikke brukes "claims" på, og kan prioritere å bruke norsk poteter på de "claimede" produktene.
- Det er også et poeng i forbindelse med "claims" problematikken at det bevilges millioner til MATMERK for å markedsføre norsk landbruk gjennom merkeordninger. Her markedsfører produsentene norsk landbruk og norske poteter på eget initiativ og kostnad, men opplever problemer med å gjennomføre dette på grunn av at systemet med suppleringsimport ikke fungerer. Som eksempel har Maarud foreløpig lagt sin merking på is.

Løsning Potet

NHO Mat og Drikke mener at det burde være mulig å få til en en ordning der man betaler toll for import gjennom sesongen, men gjør opp status ved endt sesong. SLF utsteder tollnedsettelse med tilbakevirkende kraft for det volum som industrien har kontrahert men ikke fått levert. Basert på tollnedsettelsen kan industrien søke tollrefusjon.

Vi har forstått det slik at dette er et system man synes er vanskelig å gjennomføre.

Vi vil derfor foreslå følgende alternativ:

Det iverksettes en løsning tilsvarende den som er etablert for potet som innsatsvare til produksjon av potetstivelse i FAT § 18a. "Kvantumet det kan innrømmes tollnedsettelse for det enkelte år er begrenset oppad til avviket mellom kontraherte leveranser av poteter fra godkjente omsetningsledd og levert kvantum fra de samme leverandørene"

Når dette kan gjennomføres for Hoff, ser vi ingen grunn til at det ikke skal være mulig å gjennomføre tilsvarende ordning for industriproduksjon der det ikke kan benyttes matpotet, slik som i Chips- og Pommefritesindustrien.

Vennlig hilsen

NHO Mat og Drikke

Roald Gulbrandsen

Dag Kjetil Øyna